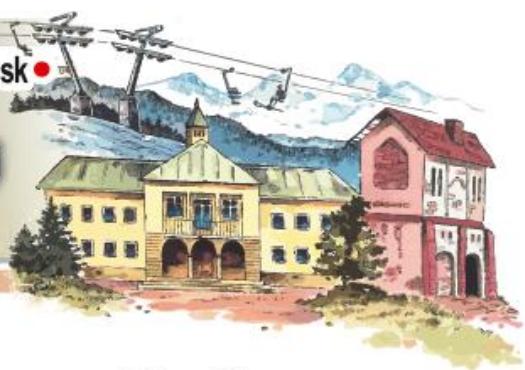

KROMPAŠSKÝ SPRAVODAJCA

06/ 2019

„Vaše Blahorodie“ Bartolomej Urbanec

str. 3
Mestské
zastupiteľstvo

str. 4
Deň matiek
v ZO-SZPB

str. 6
Ocenenia
KIM 2019

str. 8
Z Mestskej knižnice
v Krompachoch

str. 9
Letné
kino

str. 10
Mesto
v obrazoch

str. 12
Osemšmerovka

Je to už neuveriteľných 100 rokov od narodenia hudobného skladateľa Bartolomeja Urbanca, nášho významného rodáka (12. 11. 1918 Krompachy – 2. 7. 1983 Bratislava).

„Trpíme na starú chorobu: nevšímame si dosť svojej história, ktože nám ju pripomenie a oslávi, ak nie my sami?“ Tieto slová sú podtitulom a najmä hlbohou myšlienkom Bartolomeja Urbanca v Pamätnej izbe v rímsko-katolíckom kostole. Pamätnej izbe, ktorá je venovaná nielen najmladšiemu Urbancovi, ale aj Mikulášovi Šprincovi, Jankovi Slovenskému, Vavrincovi Kochovi, Júliusovi Barčovi Ivanovi. My, Krompašania, v súvislosti s prívlastkom „náš rodák“ sme patrične hrdí na vyše desiatky významných osobností, ktorí sa zapísali do povedomia nielen Slovákov, ale aj za našimi hranicami. Jedným z nich je aj Bartolomej Urbanec, Slovenský skladateľ a dirigent, milovník slovenskej ľudovej piesne, autor hodnotnej piesňovej, scénickej a filmovej hudby. V kompozícii bol jedným z mála žiakov Eugena Suchoňa. Bol jedným z prvých dirigentov SLUK-u, istý čas pôsobil ako dirigent Symfonického orchestra Československého rozhlasu v Bratislave a riaditeľ Novej scény. Väčšinu svojho života

prežil ako umelec v slobodnom povolení. „Majster Urbanec bol nielen skvelým skladateľom, ale aj človekom. Prenášal svoj optimizmus, humor a pozitívnu životnú energiu na svoje okolie. Bol sice popri tom i profesionálne náročný a nekompromisný, ale tolerantný a priateľský. Vedel vychutnávať život. Mal rád víno, umenie ženy,“ hovorí jeho oblúbenec Ghillány. Ako slobodný umelec žil Bartolomej Urbanec od r. 1961 z honorárov za hudbu k dokumentárnym filmom, občas dirigoval rozhlasový orchester a písal inštruktívne skladby pre mladých hudobníkov, ktoré vydával Hudobný fond. V posledných rokoch života sa priam „vrhol“ na komponovanie opier. V r. 1971 sa stal umeleckým šéfom a hlavným dramaturgom Opery SND skladateľ a dirigent Pavol Bagin. V období jeho šéfovania (do r. 1983) sa takmer každý rok uviedlo nielen jedno súčasné svetové operné dielo, ale aj veľa nových opier od slovenských skladateľov (Suchoňa, Cikkera, Bázlika, Hatrika, Beneša, Urbanca). **Boli to zlaté časy Opery SND, navyše s angažovaním jednej speváckej generácie na čele s Petrom Dvorským.** V operách **Pani úsvitu, Tanec nad plačom, Majster Pavol** sa prejavil ako zrelý skladateľ javiskových diel. Ostatné roky sa usídlil na nitrianskom Zobore, vo svojej „pustovni“. Tu žil a tvoril do r. 1983, kedy predčasne, ako 65-ročný odišiel z tohto sveta. Svoj odpočinok našiel na cintoríne v Slávičom údolí, kde odpočíva. **V nedel'u 11. novembra bola v Nitre svätá omša za skladateľa – v Kostole sv. Urbana na Zobore a o 17. hodine spomienkový koncert z diel majstra, v priestoroch tunajšej Synagógy. Zorganizovala ho ZUŠ J. Rosinského v Nitre a rodina. „Bartolomej Urbanec mi za recenzie nikdy nezabudol podčakovať listom, uvedeným oslovením: „Vaše Blahorodie“. Ja mu toto oslovenie vracam, v spomienke na nedožitú storočnicu pokračovanie na strane 2**

dokončenie zo strany 1

ľudského, priateľského, neobyčajne hlbavého a tvorivého umelca."/ Terézia Ursínyová –rezezentka/

Napriek tomu, že je jún, aj Základná umelecká škola v Krompachoch

Spomienka

3. mája 2019 uplynul rok, keď nás navždy opustila naša mama a babka

Mária Hlubeňová.

Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

*Manžel Jaroslav,
dcéry Ivana, Mária a
syn Jaroslav s rodinami.*

Krytá plaváreň Krompachy otvorená

Pondelok -	sanitárny deň
Utorok -	zatvorená
Streda -	zatvorená
Štvrtok -	zatvorená
Piatok -	zatvorená
Sobota -	14:00 - 20:00 h
Nedel'a -	14:00 - 20:00 h

+421918 814 226

Deti do 15 rokov s doprovodom nad 18 rokov

Cenník vstupného pre KP Krompachy na sezónu – jún 2019

Krytá plaváreň	Jednorazové vstupy		
	1. hodina	2. hodiny	celodenný
Krompachy			
Dospelí	2 €	3 €	6 €
Deti od 5 - 15 rokov			
Dôchodcovia, ZŤP	1,50 €	2,00 €	4 €

záloha na kľúč od skrinky v šatni = 5 € / osoba

zľavnené vstupné	1. hodina	2. hodiny	celodenný
1 rodič + 1 dieťa	3 €	4 €	8 €
1 rodič + 2 deti	4 €	6 €	12 €
2 rodičia + 1 dieťa	4 €	7 €	14 €

„Prevádzkovateľ si vyhradzuje právo na zmenu“

v spolupráci s MO Matice slovenskej a Mestom Krompachy pripravila Spomienkovú akadémiu na Bartolomeja Urbanca k jeho nedožitým stým narodeninám.

Anna Grondželová

Podákovanie

Ďakujem za lekársku starostlivosť
p. primárovi
MUDr. Rudolfovi Pustayovi
a celému personálu
chirurgického oddelenia
počas môjho pobytu v nemocnici
od 7.6.2019 - 12.6.2019.

S úctou

Katarína Gabuždová, Krompachy

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Narodenia za mesiac:
máj 2019

Dirdová Dagmara

Dunková Viera

Girgová Nikita Nela

Holub Dominik

Horváth Ján

Horváth Neurčené

Šenkýř Olívia

Úmrtia za mesiac:
máj 2019

Holub Dezider

1955 - 2019

Labanc Kamil

1941 – 2019

Matogová Mária

1957 - 2019

Vaktorová Mária

1936 – 2019

V mesiaci júl
dožijú sa životného jubilea
70, 75, 80, 85, 90 rokov
a viac títo občania
nášho mesta:

Girba Dušan

Hoľková Justína

Piatková Magdaléna

Popovič Jozef

Tarhajová Iveta, Ing.

Vološin Pavol

Oznam

Oznamujeme
našim čitateľom,
že počas mesiacov
júl a august
vychádza
letné dvojčíslo
Krompašského
spravodajcu.
Najbližšie číslo KS
bude v predaji
v mesiaci august.

Redakcia KS

Súčasťou rozpočtových opatrení je aj vybudovanie centrálneho detského ihriska

Poslanci Mestského zastupiteľstva v Krompachoch sa v druhej polovici júna stretli na svojom 10. rokovane. V jeho úvode schvaľovali aktuálne rozpočtové opatrenia.

Na projekt centrálneho detského parku pri Základnej umeleckej škole na ulici Mikuláša Šprinca schválili prostriedky vo výške 9 730 eur, ako spoluúčasť na projekte. Ako uviedla primátorka mesta Ing. Iveta Rušinová, s myšlienou oploteného, stráženého ihriska na dvore školy, prišli samotné mamičky i staré mamy z mesta. Mesto už podalo žiadosť na Úrad vlády SR.

Súčasťou úprav areálu školy bude aj realizácia vodozádržných opatrení. Ak prejde aj tento projekt, ihrisko bude oplotené dvojmetrovou zelenou stenou, ktorá by mala eliminovať hluk z detského ihriska.

Ďalším rozpočtovým opatrením je presun finančných prostriedkov vo výške 31 800 eur na rekonštrukciu vodovodu na Sadovej ulici.

Desaťtisíc eur pôjde na opravu miestnych komunikácií na ulici SNP a 29. augusta. Podľa slov primátorky mesta sú komunikácie v zlom technickom stave. Pôjde o opravy

väčších plôch komunikácií. Tritisík eur mesto investuje do vyčistenia kanála na Hornádskej ulici.

Poslanci rovnako schválili spoluúčasť vo výške 5% na financovanie projektu rekonštrukcie hasičskej stanice – 2. etapa. Celkové oprávnené náklady na projekt sú vo výške 30-tisíc eur. Spoluúčasť mesta je vo výške 1 500 eur. Dofinancovanie projektu vo výške 7 573 eur. Mesto predloží žiadost na poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu. Súčasťou 2. etapy je oprava stropu, zateplenie veže a strechy na hasičskej stanici.

(sim)

Poslanci schválili dotácie na rok 2019 na štvrtýkrát

Začiatkom júna schválili poslanci Mestského zastupiteľstva v Krompachoch dotácie z rozpočtu mesta na rok 2019. Spolkom, organizáciám, združeniam i klubom pôjde z rozpočtu 63 500 eur.

Konečné prerozdelenie dotácií sa v tomto roku nerodilo ľahko. Definitívne schválenie padlo až na štvrtýkrát.

Najväčší balík z dotačného koláča si ukrojil šport v meste. Na podporu športu pôjde v tomto roku 56 850 eur. Z toho 36-tisíc eur pre FK Pokrok Krompachy. Kluby združené v Mestskom športovom klube Krompachy si prerozdelia 7 800 eur, Basketbalový klub Kovohuty Krompachy dostane od mesta 7 350

eur, BKM Dastet Krompachy a MŠK STO Krompachy si rozdelia po 4000 eur. Spartánská tréningová skupina dostane od mesta 1000 eur, 500 eur Triatlon – duatlon – maratón klub Krompachy.

Zvyšných 6 650 eur pôjde na dotácie pre hudobné a spevácke skupiny, zväzy, dobrovoľníckych hasičov.

Ako upozornila poslankyňa Ing. Eva Derdáková, prerozdelenie dotácií nie je v súlade s platným všeobecne záväzným naradením o poskytovaní dotácií, ani v súlade s rokovacím poriadkom a takto rozdelenými dotáciemi sa nestotožňuje.

Nepozdávala so jej, že väčšina dotácií ide v meste na šport, a napr. na národnú kultúrnu pamiatku, akou je

Farský kostol sv. Jána apoštola a evanjelistu, pôjde z mestských dotácií 1000 eur zpoždovaných 20-tisíc eur.

Rovnako aj poslanec Mgr. Branislav Bocan sa s rozdelením dotácií nestotožnil. Korektniešie by bolo, aby sa návrhy jednotlivých žiadateľov o dotácie spriemerovali. Do úvahy by sa nebrala najvyššia a najnižšia žiadosť. Návrh jednotlivých komisií na výšku dotácií by sa rovnako spriemerovali a z toho by vzišlo nejaké číslo.

Zástupca primátorky mesta Dárius Dubiňák vyzval poslancov, aby sa zaviazali pripraviť nové znenie VZNKA o dotáciách už na septembrové rokovanie mestského zastupiteľstva. „Bolo by dobré, keď sa budú v tomto roku schvaľovať dotácie na rok 2020, aby sa schvaľovali ešte pred rozhodovaním o rozpočte,“ dodal zástupca.

V konečnom hlasovaní o dotáciách pre tento rok z 9 prítomných poslancov bolo za predložený návrh dotácií 7 poslancov, proti boli dvaja.

(sim)

Škôlkári spríjemnili sviatok matiek členkám Únie žien

Koncom mája si sviatok matiek pripomenuli aj členky Únie žien Slovenska v Krompachoch. Posedenie, ktoré im spríjemnili deti zo ZŠ a MŠ na Maurerovej ulici, sa nieslo v duchu vďaka mamám.

Šikovné ruky školákov z Maurerovej ulice vyzdobili mestnosť ZO Únie žien v Krompachoch, na poschodi v dome kultúry. Leitmotívom výstavy bol

práve májový sviatok matiek.

Škôlkári mamičkám aj babičkám zaspievali, zarecitovali. Pripravili si pre ne milé darčeky, v podobe vlastnoručne vyrobených srdiečok.

Žienkam k sviatku prišla osobne zablahoželať aj primátorka mesta Ing. Iveta Rušinová. S vrúcnymi slovami sa k matkám prihovoril aj zástupca primátorky Ing. Dárius Dubiňák.

„Mama sa matkou stáva, keď dieťa rastie v jej duši, nie iba po jej boku. Želám vám, aby ste mali srdcia pre svoje deti vždy otvorené,“ zaželal krompašský viceprimátor.

Vďaka patrí pedagógom aj detom zo ZŠ a MŠ Maurerova ulica za to, že na sviatok matiek nezabudli, a že spríjemnili sviatočné májové popoludnie.

(čím)

Deň matiek v ZO-SZPB

Výbor ZO - SZPB Krompachy pozval dňa 16.5.2019 svojich členov na posedenie pri príležitosti osláv Dňa matiek. Krásnymi slovami sme si pripomenuli tento sviatok.

Mama, ty si anjel,
ktorý žije na zemi.

Mama, ty si krásna dáma,
vďaka ktorej srdce bije mi.

Ďakujem ti za úsmev, ktorý mi
denne dávaš,
d'akujem ti, že si vždy pri mne
a lúbit' ma neprestávaš.

Jurišincová

V krompašskej nemocnici stráži každú detskú postieľku monitor dychu

Novorodenecké oddelenie v Nemocnici Krompachy, člen skupiny AGEL, dostalo zásluhou dlhoročnej spolupráce s Nadáciou Križovatka a projektu „Mamička dýcham“ päť nových monitorov dychu. Zdravotnícke zariadenie v spolupráci s nadáciou zabezpečuje i požičiavanie monitorov dychu pri odchode dietatka z pôrodnice do domáceho prostredia.

Krompašská nemocnica už v predchádzajúcom období nadobudla zariadenia, ktoré slúžia na rozpoznanie porúch dýchania. Ak sa dýchanie zastaví na viac ako 20 sekúnd, alebo sa frekvencia dychu zníži pod hranicu 10 dychov za 1 minútu, spustí sa zvuková

Monitory dychu zachraňujú život dietatka.

Foto: archív nemocnice

a svetelná signalizácia monitoru. Samotný monitor dychu sice nedokáže zamedziť vzniku respiračných problémov, pripomienie však problém, čím sa môže dieťaťko zachrániť.

„Za nemocnicu, naše najmenšie deti a ich rodičov by sme chceli vyjadriť veľkú vdaku. Pozitívne vnímame a hodnotíme, ak nadácia v spolupráci s partnermi realizuje projekty súvisiace práve s neonatologickou starostlivosťou. Monitory využívajú všetky deti, rodičia si na ne zvykli a oceňujú ich praktický význam,“ povedala MUDr.

Mária Bartošová, primárka novorodeneckého oddelenia.

Monitory pomáhajú pri syndróme náhleho a neočakávaného úmrtia dojčiat v prvom roku života, ktorý postihuje väčšinou deti do šiesteho mesiaca života. Najčastejšie k nešťastiu dochádza počas spánku, preto sa ako preventívne opatrenie odporúča používať monitor dychu.

Novorodenecké oddelenie v krompašskej nemocnici disponuje 12 lôžkami a poskytuje starostlivosť pre fyziologických novorodencov. Zdravotníčky tu realizujú u všetkých novorodencov ultrazvukový skríning

hlavičky, obličeiek, „skríniové“ vyšetrenie zraku a slchu a odber krvi pre diagnostiku vrodených porúch metabolismu. Mamičky dostávajú ihneď po pôrode bábätká na priloženie k prsníku, zdravotnícke zariadenie zabezpečuje i vzdelávanie a poradenstvo pre matky v súvislosti s dojčením a starostlivosťou o novorodenca.

Nadácia Križovatka vznikla ako mimovládna nezisková organizácia v roku 2008. Jej cieľom je pomáhať deťom ohrozeným Syndrómom náhleho úmrtia dojčiat - SIDS.

Ivetta Chrenková, Agel SK

Poznávacia exkurzia Praha - Karlštejn

ZŠ s MŠ Maurerova každoročne organizuje výlet do zahraničia. V tomto školskom roku to bolo Česko a jeho čarobné hlavné mesto Praha. Po ceste sme spoznali aj kúsok Slovenska, Trenčiansky hrad, kde sme videli hladomorňu alebo Matúšovu vežu. Po opustení Trenčína pokračovala naša cesta do Prahy.

Po príchode sme sa ubytovali v hoteli Inturprag v blízkosti O2 arény. Po chutnej večeri nás čakala prehliadka nočnej Prahy. Rozdelili sme sa na dve skupiny. Každá skupina mala svojho sprievodcu. Navštívili sme Parížsku ulicu s drahými

obchodmi a staré židovské mesto. Dozvedeli sme sa nové informácie z histórie, ale aj kultúry mesta.

Ráno nás čakali raňajky vo forme švédskych stolov. Nasledovala prehliadka centra mesta, po ktorom nás sprevádzali sprievodcovia. Najprv sme si prezreli Pražský hrad. Z hradu zišli na Staromestské námestie, prešli sme sa po Karlovom moste a prezreli Václavské námestie. O 16:00 sme si počkali na odbíjanie Orloja. Boli sme vyčerpaní, ale užívali sme si nádych baroka, gotiky a celej historickej atmosféry Prahy.

Tretí azároveň posledný deň sme

zakončili výletom na hrad Karlštejn, ktorý nás ohúril svojou krásou a majestátnosťou. Prehliadka trvala cca 60 minút. Po nej sme mali rozchod. Nakúpili sme rôzne suveníry a darčeky pre svojich blízkych. Cesta domov bola sice dlhá a únavná, no plná radosti a smiechu. Domov sme sa vrátili vo večerných hodinách. Na parkovisku nás už čakali netrpezliví rodičia a blízki. V našich myslach zostanú milé spomienky na jedinečnú prechádzku dejinami Prahy.

Deviataci školy

Podákovanie Materskej škole, Hlavná 3, Krompachy za slávnostný program ku Dňu matiek

Vážený pedagogický zbor Materskej školy, Hlavná 3 v Krompachoch pod vedením PaedDr. Lýdie Medvecovej, dovoľte nám vysloviť podákovanie za krásne vystúpenie ku Dňu matiek, ktoré ste nám spolu s našimi ratolesťami pripravili dňa 14.5.2019 v Dome kultúry. Pre všetkých zúčastnených bolo krásnym zážitkom sledovať svojich drobcov pri tanečných kreáciách, či speve alebo hovorenom slove.

Pre nás, mamy, je Deň matiek ako každý iný, ale je sprevádzaný prijemnými pocitmi, zadosťučinením a naplnený spokojnosťou. Vieme, že keď je v rodine spokojná mamma, spokojní sú všetci. A to sa Vám, pedagógom, podarilo docieliť úžasným vystúpením našich detí a Vašou obetavou prácou, starostlivosťou a kreativitou.

Veľké ĎAKUJEME patrí Vám, milé naše paní učiteľky za to:

- že ste veľa toho naše deti naučili,

- že krásne vystúpenie ste nám mamám pripravili,
- že naše deti nám krásne básničky prednesli, pesničky zaspievali a milým tančekom obdarovali,
- že ste im kus svojho času obetovali akrásnymi šatôčkami zaodeli.

P.S. Už teraz sa tešíme na Deň matiek 2020.

S úprimným podákovaním za vďačné mamky E. Heimschildová a M. Šišková.

Ocenenia KIM 2019

V máji sa uskutočnil druhý ročník slávostného odovzdávania ocenení KIM, študentom krompašského Gymnázia. Odovzdávané sú študentom, ktorí sa iniciovali a dosahovali značné úspechy v jednotlivých kategóriách: Literatúra, Šport, Výtvarné umenie, Hudobné umenie, Digitálne umenie, Veda a technika a Humanitné vedy. Pre najmladších žiakov triedy PRÍMA, bola zavedená zvlášť kategória BABY KIM.

V každej kategórii boli na základe úspechov nominovaní tria študenti, ktorých vybraла výberová komisia zložená z pedagógov školy Gymnázium Krompachy. Jeden z nich si nakoniec odniesol domov ocenenie a mal možnosť prednieť krátku d'akovnú reč.

Na úvod bolo premietnuté krátke video, ktoré satirickým spôsobom vykreslilo aktuálnu politickú a kultúrnu situáciu na Slovensku.

Druhý ročník podujatia sa niesol v znamení globálneho porušovania ľudských práv a slobôd. O danej problematike viac porozprával na svojej krátkej prednáške Martin Sýkora, z organizácie Amnesty International. Program bol taktiež obohatený o spev víťazky Alexandry Múdrej a krátkym náučným videom o Veľkej Fermatovej vete.

Na záver programu bolo udelené ocenenie Absolútnej KIM, študentke Janke Hennelovej, ktorá v Biologickej olympiáde postúpila až na medzinárodné kolo do Iránu, na ktorom sa jej podarilo získať bronzovú medailu. Program sprevádzali moderátori Dávid Magdoško a Alexandra Múdra.

Organizátormi podujatia boli Filip Tomaško a Samuel Nehrer.

Špeciálne podčiarkované patrí:

PaedDr. Martina Balogová, Mgr. František Jochman, Mgr. Viliam Švirk, Mgr. Jozef Salanci Dis. Art.,

Mgr. Martin Sýkora, Mgr. Matej Cvengroš, PaedDr. Darina Dudičová, RNDr. Jana Darvasiová, Mgr. Marcela Hojstričová, Ing. Ján Znanec, Alexandra Múdra, Jakub Uličný, Jaroslav Melega, Veronika Bertová, Adam Sokolský, Adam Lach
Zoznam ocenených:

Literatúra - Alexandra Múdra
 Šport - Samuel Gurčík

Hudobné umenie - Alexandra Múdra

Výtvarné umenie - Nikola Mikulová

Digitálne umenie - Matej Ondov

Veda a technika - Jana Hennelová

Humanitné Vedy - Jaroslav Melega

BABY KIM - Ina Svobodová

Absolútnej KIM - Jana Hennelová

Tento projekt bol súčasťou programu Start The Change! od organizácie Amnesty International.

Toto podujatie finančne podporili: Mesto Krompachy, Gymnázium Krompachy, Amnesty International, Unique & Limited.

Filip Tomaško

Dýchali sme čistý vzduch, smiali sa a obdivovali krásnu prírodu Pienin

Žiaci štvrtého ročníka prežili nezabudnuteľné chvíle v škole v prírode.

Tento rok sa škola v prírode konala v nádhernom prostredí Pieninského národného parku pri obci Lesnica

v Chate Pieniny. V dňoch 27. mája až 31. mája 2019 sa využenej školy v prírode zúčastnili žiaci 4.A a 4.B triedy. Zdravotný dozor zabezpečovala pani Spielmannová, ktorej d'akujeme za odbornú

starostlivosť a spoluprácu. Aj keď nám počasie neprialo, o zábavu, oddych, športové aktivity a úsmievné zážitky nebola nádza. Žiakov očarilo múzeum v Červenom Kláštore, aj vďaka pútavému rozprávaniu pani

Školáci v škole v prírode.

sprivedkyne. Turistická vychádzka popri rieke Dunajec bola pre nás jedinečným zážitkom, počas ktorej sa nám ukázali aj obyvatelia živočíšnej ríše Pieninského národného parku. Neodolali sme ani možnosti nahliadnuť za hranice Slovenska. Do neďalekého poľského mestečka Szczawnica sme to mali po krásnom turistickom chodníku na skok. A čo by

to bola za návštevu Poľska bez nákupov? Mnohí neodolali tradičným krovkám a poľským korbáčikom. Obohatením pobytu bolo plávanie v bazéne a relax na vyhrievaných ležadlách. Neodmysliteľnou súčasťou pobytu v prírode je opekanie špekáčikov a spev piesní pri praskajúcej vatre. Napriek nepriaznivému počasiu, sme si mali

možnosť vychutnať aj takéto chvíle. Komfortné priestory Chaty Pieniny a jej areálu, chutné jedlá goralškej kuchyne a srdečnosť personálu chaty, v nás zanechali nezabudnuteľné zážitky na príjemne strávený týždeň v škole v prírode. Veríme, že sme v našich žiakoch týmto pobytom umocnili radosť a túžbu spoznať naše krásne Slovensko.

Mgr. Lucia Mikulová

Bývalá žiačka súkromnej strednej odbornej školy na stáži u prezidenta SR

Iveta Horváthová v prezidentskej kancelárii.
Foto: Archív IH

Súkromnú spojenú školu EDURAM opäť po 5 rokoch navštívila absolventka odboru pracovník marketingu, Ivetka Horváthová. Hlavným dôvodom jej návštevy bola beseda so žiakmi školy. Ivetka po maturite začala študovať na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave, ktorú pred pár dňami úspešne ukončila a získala titul Mgr. Jej veľkou záľubou je literatúra, a práve vďaka knížnym videorecenziam pre Knižný klub občianskeho združenia ĎAKUJEM - Paříkerav v Košiciach mala možnosť zoznámiť sa aj s pánom prezidentom Andrejom Kiskom, u ktorého

v letnom semestri piateho ročníka stážovala. Ivetku vyspovedali naši žiaci, ktorí sa jej opýtali:

Aký je to pocit vrátiť sa opäť na svoju strednú školu?

Je to neopísateľný pocit. So strednou školou sa mi spája veľmi veľa krásnych spomienok, a keďže je to škola, ktorú som sama navštievovala, tak som po prvýkrát pred nejakou besedou ako aj počas mala trému.

Baví vás literatúra, aké miesto má vo vašom živote?

Dá sa povedať, že literatúra je mojím celoživotným spoločníkom. Počas celého štúdia na strednej škole som sa zúčastňovala recitačných súťaží a v súčasnosti pomáham organizovať jedinečnú Rómsku recitačnú súťaž, okrem toho natáčam aj videorecenzie na knihy a pišem vlastnú tvorbu.

Ako ste sa dostali na stáž k prezidentovi?

Oslovili ma priamo z Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky. Predtým sme sa už dvakrát stretli – na diskusii za okrúhlym stolom, kde sme diskutovali o vzdelávaní Rómov a na Dni Paramíš/Rozprávok, kde sme s prezidentom súťažili v čítaní rozprávok. Hľadali mladých Rómov, ktorí by mali záujem o stáž, a keďže poznajú činnosť nášho občianskeho združenia ĎAKUJEM - „Paříkerav“ a aj naše aktivity, tak sa mi ozvali. Následne som im vo februári zaslala motivačný list a životopis a v marci som už nastúpila na stáž.

Aké máte skúsenosti zo stáže?

Zo stáže som si odniesla množstvo skúseností a nových vedomostí, ale aj poznatkov týkajúcich sa vnútornej politiky a kontaktov. Mala som možnosť nahliadnuť za múry prezidentského paláca a zažiť každodený pracovný ruch. Zúčastnila som sa tlačovky a rôznych prijatií, ale aj spravovala prezidentov účet na Instagrame. Mala som príležitosť prelistovať si ručne písané kroniky, kde som si mohla zároveň naštudovať informácie, o ktorých som ani len netušila, a ktoré sa týkajú politickej situácie na Slovensku od jej vzniku.

Čo plánujete do budúcnosti?

Plánov nemám veľa, no uvidíme, ktoré budú realizovateľné. Uvažujem o doktorandskom štúdiu na Univerzite v Nitre, kde by som sa chcela venovať Sociálnej politike, a samozrejme, chcem si nájsť prácu. So spolužiačkou máme mnoho nápadov a uvažujeme aj nad spoločným projektom. Aj naďalej sa chcem venuovať mojej dobrovoľníckej činnosti, ktorá ma veľmi baví a napĺňa.

Mgr. Slavomíra Kurillová Hubinská a žiaci Žurnalistického krúžku

Z Mestskej knižnice v Krompachoch

Pasovačka prvákov za ochrancov kníh a príbehov v nich

Na Slovensku dnes každému tretiemu dieťaťu od 2 do 8 rokov rodičia čítajú len príležitostne alebo vôbec. Dôvody, prečo je to tak, sú rôzne: rodičia s malými deťmi sa radšej venujú iným voľno časovým aktivitám, majú v domácnosti len málo detských kníh, nenavštevujú knižnicu, prípadne ani sami nečítajú. Podľa agentúry TNS Slovakia, sú z nejakých dôvodov výstupy z medzinárodných testov čitateľskej gramotnosti PISA, ktoré ukazujú u slovenských detí nízku úroveň a trend sa za ostatné roky ešte zhoršuje. Príležitosť, ako podporiť u detí záujem o knížky a slobodu ich vlastného výberu, čo ich zaujíma, je návšteva knižnice. Z prieskumu sa ukázalo, že knižnice aspoň raz za týždeň navštevuje iba 11 % detí vo veku 2 – 8 rokov, tie menšie s rodičmi, väčšie chodia do knižíc už aj samé. Toto percento je v porovnaní s inými

aktivitami, ktorým sa deti venujú, veľmi nízke. Pritom pravidelnou návštavou knižnice sa deti učia aj zodpovednosť, majú možnosť vybrať si knihu samostatne, pretože ak ich výber nebude dobrý, prinesú ju späť, nič neriskujú. Majú slobodu pri výbere, hľadanie si nových témy, záujmov, možnosť stretnúť sa s inými deťmi na rôznych akciách, poradiť sa s tetou knihovníčkou, ktorá vie pomôcť nielen pri výbere zaujímavej kníhy, ale aj s projektom do školy, s téhou individuálnej práce na niektorú vyučovaciu hodinu, pomôže vybrať poéziu alebo prózu na recitáciu...

Aj my sa snažíme rôznymi podujatiami dostať deti do knižnice už v predškolskom veku. Keď však už ovládajú základy čítania, každoročne pripravujeme slávnostný zápis prváčikov do knižnice, kedy dostanú svoj vlastný čitateľský preukaz. Deti sa na pasovačku tešili. Väčšina z nich

sa čitateľom stala prvýkrát, ale aj tu boli deti, ktoré knižnicu navštevujú od MŠ, no našli sa aj také, ktorým rodičia zabudli prihlášku podpísat a tie odišli z knižnice smutné. Knižnica ožila ich spevom a ukázali sa aj šikovní recitátori. Svojím podpisom potvrdili, že sa budú ku knihám správať slušne a rady budú čítať. Teraz si už mohli samy vybrať knihy, ktoré sa im páčili, za pomocí pani učiteľky a tieto knihovničiek. Na pamiatku dostali malý darček v podobe nového čitateľského preukazu, záložky s prváckym sľubom, informáciou o knižnici a magnetkou. Z celkového počtu 80 žiakov prvého ročníka je v mestskej knižnici zaregistrovaných celkom 58 detí, z toho 31 sa ich zaregistrovalo pri slávnostnom zápisu do knižnice. Ďakujeme a tešíme sa d'alej návštevy našich malých čitateľov.

Besedy so spisovateľom Braňom Jobusom nielen o knihách

Braňo Jobus je slovenský spevák, alternatívny hudobník a zakladateľ hudobného festivalu Vrbovské vetry, ale predovšetkým autor 12-tich kníh pre deti. Za literárnu tvorbu pre deti bol nominovaný na ocenenie Krištáľové krídlo. O svojom živote hudobníka a o tom, ako sa zbavil závislosti od alkoholu a začal si plniť svoje sny a pozerať na svet úplne inými očami, aj o tom ako sa začal venovať písaniu kníh pre deti, ktoré nie sú len pre deti, porozprával a zaspieval pre takmer 50 žiakov

9. ročníka ZŠ a 1. ročníka SSS EDURAM v Krompachoch.

Popoludňajšieho stretnutia sa zúčastnilo viac ako 50 detí zo školských klubov, pre ktoré Braňo Jobus vytvoril fantastickú atmosféru. Predstavil im svoje knihy netradičným spôsobom - ako hudobník - cez pesničky. Deti pripravili pre pána spisovateľa ilustrácie k jeho knihám, od nás dostali bulletiny o živote a tvorbe autora a záložku, ktorú im v záverečnej autogramiáde podpísal.

Obidve tieto podujatia z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Čítajme si 2019

Projekt "ČÍTAJME SI" vznikol pred 12-timi rokmi a jeho snahou je posilniť aktivity, ktoré podporujú čítanie u detí, pretože pre rozvoj osobnosti dieťaťa i mladého človeka má kniha nenhoditeľný význam. Naša knižnica sa spolu so základnými školami do podujatia zapojila už jedenástykrát. V tomto roku, počas

dopoludnia, čítať v knižnici celkom 171 detí. Každé malo prečítať jednu stranu z kníhy. Pre prvákov sme pripravili kníhy s kratšími textami, ale takí štvrtáci si už poradili s hocijakým textom. V rámci čitateľského maratónu sa však ukázalo, ktoré dieťa má čítanie v malíčku a ktoré má s čítaním problém. S prekvapením

konštatujeme každý rok, že niektorí prváci čítajú lepšie ako niektorí štvrtáci.

dokončenie zo strany 8

Dakujeme všetkým učiteľom a vychovávateľom, že deti na podujatia pripravili a tešíme sa na spoluprácu aj v budúcom školskom roku.

Upozornenie pre našich čitateľov.

**Od 1. júla do 31. augusta bude knižnica otvorená v letnom výpožičnom režime:
pondelok – piatok:
8,00-12,00 13,00-16,00 hod.**

Žofia Sikorová

Mestská knižnica Krompachy

INZERÁT

Predám chatu v záhradkárskej oblasti PLEJSY.

Chata je murovaná, poschodová a podpivničená.

Cena: 10 000,00 €, prípadná dohoda možná.

Kontakt: 0907386302

SAMIRA BULLOCK CATE BLANCHETT ANNE HATHAWAY MINDY KALING SARAH PAULSON AWKWAFINA HELENOU RIHANNOU BONHAM CARTER

KAŽDÉ "PRE" MÁ SVOJE "PROTI"

LETNÉ KINO

*na multifunkčnom ihrisku
pod Okruhliskom*

D E B B I N A 8

29. jún (sobota) o 21:30 hod., vstupné 2 €

Špecializované sociálne poradenstvo

Vážení občania, špecializované poradenstvo poskytujeme bezplatne v Krompachoch už ôsmy rok. Počas tohto obdobia využili naše služby stovky občanov Krompách a blízkeho okolia. Nájdite odvahu aj vy a prídeťte hľadať nové riešenia, ako vydržať, ako žiť, ako získať stratenú sebadôveru. Naučte sa hľadať a prijímať pomoc, mať veci pod kontrolou a pozerať sa na svet s nádejou. Zvýšite tak kvalitu Vášho života a života Vašej rodiny. Pomáhame s rôznymi problémami, pomôžeme vám prekonáť depresie, ale i smútok po strate blízkeho človeka.

Nájdete nás na ul. Poštovej 1123 (v budove pošty - vchod z boku).

**Mgr. Katarína Kotradyová, PhD. - štatutárny zástupca
OZ Deti slnka**

Veľkonočná oblievačka v podaní FS Krompašan

Posledným dňom sviatkov Veľkej noci je Veľkonočný pondelok, ktorý sa u nás tradične spája s oblievačkou či šibačkou. Oblievačka, tak ako ju kedysi poznali naši predkovia, už pomaly zaniká, ale predsa sa nájdu medzi nami pokračovatelia, ktorí tieto tradície udržiavajú aj pre ďalšie generácie.

Pravú veľkonočnú oblievačku si užili aj hostia Hotela Plejsy, ktorí strávili sviatky v nádhernom prostredí Volovských vrchov. Folkloristi z FS Krompašan im predviedli, ako to chodilo počas Veľkonočného pondelka na Spiši so všetkým, čo k tomu patrí. Mladencov neodradilo ani sychravé počasie a tradičné zvyky dodržali aj tento rok a dievčatá poriadne obliaľi studenou vodou. Oblievanie vodou a kúpanie dievčat mládencami sa považovalo za očistné, plodonosné a malo dievčatám na celý rok zabezpečiť zdravie.

Dakujeme Mestu Krompachy za podporu.

FS Krompašan

Mesto v obrazoch

Úprava spevnej plochy na basketbalovom ihrisku na Trangusovej ulici. V popredí úprava plochy detského ihriska, pribudnúť majú aj nové prvky.

Výstavba nových parkovacích miest a chodníka pre pešich za "tisíckou".

Výstavba pamätníka holokaustu na sídlisku Juh.

Konečná podoba pamätníka holokaustu - vizualizácia.

Zdroj: www.krompachy.sk

Výstavba nového nákupného centra sa začala.

V pieskovisku na Lorencovej ulici pribudol nový piesok.

Foto na strane: šim

WWF upozorňuje: za týždeň príjme asi päť gramov mikroplastov

Mikroplasty sú už bežnou súčasťou nášho jedálnička. Podľa novej štúdie, ktorú pre WWF pripravila Univerzita Newcastle v Austrálii príjme bežný človek za týždeň asi päť gramov mikroplastov. Približne toľko váži kreditná karta. WWF zverejňuje štúdiu v rámci kampane No Plastic in Nature - Koniec plastom v prírode, ktorú už podporilo viac ako pol milióna ľudí.

WWF v kampani žiada politických lídrov, aby prijali globálnu dohodu s cieľom znížiť množstvo plastov v prírode.

Bežný človek zje asi 2 000 mikročastic plastov každý týždeň. To je asi 21 gramov za mesiac a 250 gramov za rok. Za mesiac teda „zjeme“ asi jednu zubnú kefku. Vyplýva to zo štúdie Koniec plastom v prírode: Hodnotenie príjmu zvyškov plastov v prírode ľudími.

„Plastový odpad nezabíja len život v moriach, ale zvyšky plastov sú v každom z nás. Nemáme šancu uniknúť – mikroplasty sú súčasťou nášho jedálnička. Celíme plastovej kríze a svet potrebuje spojiť sily pri jej riešení. Okamžite konáť musia nielen vlády, ale i firmy - producenti plastov a konzumenti. Ariešenia musíme zacieliť ku koreňom tejto krízy – ak

nechceme plasty v našich telách, musíme vyriešiť problém miliónov ton plastov, ktoré každý rok skončia v prírode,“ Marco Lambertini, riaditeľ WWF International.

Štúdia sleduje akou cestou a v akých množstvách sa plasty dostávajú do ľudského tela. Vedci pri jej zostavovaní vychádzali z analýzy viac ako 50 rozličných výskumov o prestupe látok a o množstve mikroplastov v jednotlivých prostrediaciach. **Hlavným zdrojom plastov ľudskom tele je voda – tá z kohútika i balená vo fľašiach.** Vedci upozorňujú, že ide o celosvetový problém, no zaznamenali veľké regionálne rozdiely – napríklad vo vode, ktorú konzumuje priemerný obyvateľ USA je dvojnásobné množstvo plastov než vo vode, ktorú konzumuje Európan. Pokiaľ ide o jedlo – zdrojom je najmä pivo, sol a morské mäkkýše. A v prípade vzduchu je viac mikroplastov (do 5mm) v interiéri (kvôli prachu v domácnosti a zo syntetických textílií).

„Problém mikroplastov a hromadenia plastového odpadu Slovensko neobchádza. Prvým krokom k riešeniu je znížiť množstvo plastového odpadu v prírode. Vítame

preto rozhodnutie slovenskej vlády prijať návrh zákona o zálohovaní plastových obalov a veríme, že nájdzie podporu i v parlamente. Dobrým krokom je deklarácia Slovenska presadiť tento zákaz používania niektorých jednorázových výrokov o polroka skôr, ako vyžaduje Európska únia,“ hovorí Miroslava Plassmann, riaditeľka WWF Slovensko.

Vo voľnej prírode pribudne každý rok asi 100 miliónov ton plastového odpadu. **V roku 2016 bolo vyrobených** na svete 396 miliónov ton nových plastov, čo je **53 kilogramov na každého obyvateľa**. A produkcia novovyrobených plastov každoročne rastie kvôli ich nízkej cene, ktorá neodráža ekologické dopady. V marci WWF preto spustila i globálnu petíciu NO PLASTIC IN NATURE, ktorú už podporilo viac ako 600-tisíc ľudí. Kampaň vyzýva lídrov práve k tomu, aby prijali globálnu dohodu oznižovania plastového odpadu.

*Andrea Hajdúchová,
WWF Slovensko*

Vedci skúmajú, ako predísť zdravý vek seniorov

Priemerná dĺžka života Slovákov je takmer 74 rokov, avšak priemerná dĺžka „zdravého života“ Slovákov je 54,5 roka u mužov a 57 rokov u žien. V rebríčku zdravia seniorov sa v rámci EÚ za nami umiestnili už len Litva, Maďarsko, Lotyšsko a Rumunsko.

Slovensko sa tak spolu s týmito krajinami podľa Eurostatu nachádza na konci rebríčka dožívania v zdraví. Vedci z Univerzity Komenského v Bratislave a Viedenskej univerzity chcú práve preto zvýšiť povedomie

seniorov o zdravom životnom štýle.

Zdravý životný štýl vrátane stravy a fyzickej aktivity prispievajú k výraznému zníženiu chronických ochorení a k zvýšeniu kvality života vrátane duševného zdravia. Neustály nárast strednej dĺžky života v strednej Európe, sprevádzaný chorobami spojenými s vekom, predstavuje spoločensko-ekonomickú výzvu, ktorá bude v budúcnosti predstavovať pre zdravotníctvo značnú finančnú záťaž.

Podľa Jany Muchovej z Univerzity Komenského je nutné zvýšiť povedomie seniorov a budúcich seniorov o výžive a strave, a rovnako tak aj odborného personálu a všetkých ľudí, ktorí seniorov podporujú v ich životnej situácii.

Projekt by mal pomôcť najmä seniorom, ale aj profesionálnemu personálu (lekári, fyzioterapeuti, ošetrovateľia) v uplatňovaní nových poznatkov o vplyve životného štýlu v praxi.

Mgr. Lenka Miller, UKBA

Foto: STG FB

V Spišskej Novej Vsi bodovala Krompašanka

Druhé miesto na podujatí Večerný beh mestom Spišská Nová Ves obsadila Krompašanka Helena Spišáková, členka Spartán training group Krompachy.

Striebornú priečku si vybehalo v kategórii nad 40 rokov.

Blahoželáme.

O
S
E
M
S
M
E
R
O
V
K
A

A	L	T	E	R	N	A	T	Í	V	A	P	O	C	D
E	A	G	Ó	L	G	I	L	O	T	Í	N	A	I	I
K	M	I	D	E	K	A	D	E	N	C	I	A	L	L
F	S	Ó	C	S	U	M	Z	I	L	A	U	D	I	E
A	A	U	C	A	F	A	K	T	Y	O	K	J	L	M
G	K	K	M	I	B	K	I	L	O	Á	N	G	I	A
I	H	U	Í	Z	A	O	É	A	M	P	Ó	O	N	H
N	E	H	P	R	I	O	R	I	D	L	O	E	G	B
K	U	E	J	R	V	R	K	K	O	É	V	L	A	O
O	R	L	Ú	C	E	S	O	T	A	O	E	R	T	E
O	É	E	N	E	E	S	E	I	L	V	B	E	E	G
A	K	N	A	L	S	I	Ú	Ú	V	A	F	I	L	M
Y	A	I	I	U	D	L	C	R	R	A	N	C	V	E
N	K	Z	R	L	Č	I	N	S	A	C	H	I	O	Ý
L	L	M	Ó	I	A	C	T	A	R	E	D	E	K	Y
Á	A	U	T	T	H	V	M	O	S	N	E	V	B	N
R	N	S	S	Í	O	U	T	A	U	T	N	K	D	L
E	C	N	I	D	G	Á	L	K	M	R	D	O	Í	Á
T	A	E	H	A	L	A	A	I	Z	A	R	V	A	V
A	T	A	N	U	K	S	R	N	I	L	O	A	I	G
L	U	E	M	Z	U	N	Ó	A	A	I	L	N	T	N
I	J	U	L	M	Ú	E	L	T	D	Z	Ó	I	A	I
B	K	E	U	R	G	R	F	O	A	M	G	E	P	L
A	K	H	J	A	M	A	A	B	D	U	I	I	M	I
A	L	I	T	E	R	Á	C	I	A	S	A	E	E	B

Letné želanie....tajnička osemmerovky.

Hľadané slová:

Akrobacia, akumulátor, akupresúra, aliterácia, alternatíva, barbarstvo, behaviorizmus, bilaterálny, bilingválny, botanika, celulítida, centralizmus, cenzúra, cievkovanie, ciliing, dadaizmus, dekadencia, dendrológia, dietológ, dilema, dualizmus, emócia, empatia, Eskimák, evolúcia, faktír, fakty, film, flóra, geo, gilotína, ginko, góľ, guma, helenizmus, heuréka, história, humus, jama, jún, juta, kal, kel, kilo, klan, kov,

(red.)

KROMPAŠSKÝ
spravodajca

Vydáva mesto Krompachy, vydávanie povolené OÚ v Spišskej Novej Vsi, reg. č. 3/91

Redakčná rada: Mgr. Mária Šimonáková - redaktorka, Mgr. Anna Grondželová - jazyková korektorka.

Členovia: Mgr. Agnesa Jarošková, Mgr. Lucia Mikulová.

Platné evidenčné číslo pre periodickú tlač „Krompašský spravodajca“: EV 3373/09, poradové číslo 06/2019, jún 2019

Grafická úprava a tlač: MOON - reklamné štúdio, Štúrova 5/7, Krompachy.

Podávanie novinových zásielok povolené Východosl. riaditeľstvo pošt Košice, č.j. 1793-OPPP zo dňa 14.6.1994.

Adresa redakcie: MsÚ, Nám. slobody 1, 053 42 Krompachy, tel.: 053/419 22 11, e-mail: kromsprav@gmail.com.

Sídlo vydavateľa: MsÚ, Nám. slobody 1, 053 42 Krompachy, IČO: 329282, ISSN 1339-0368.

Redakčná rada nezodpovedá za obsah článkov dopisovateľov. Zároveň si vyhradzuje právo krátenia a úpravy príspevkov.

Uzávierka príspevkov je do 7. dňa nasledujúceho mesiaca. KS je v predaji po 20. dni v príslušnom mesiaci.

